

Analiza zagrożeń, w tym identyfikacja miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpienia się, uprawiania sportu lub rekreacji na terenie Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego oraz jego otuliny

Opracowali:

Anna Marszałek

Spec. ds. ochrony krajobrazu, gospodarki przestrzennej i ochrony dóbr kultury

Tomasz Salachna

Spec. ds. ochrony krajobrazu, gospodarki przestrzennej i ochrony dóbr kultury

Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego

Oddział w Żywcu

ul. Łączki 44a, 34-300 Żywiec

e-mail: zpkzywiec@zpk.com.pl

facebook.com/ZPKWS

tel. (33) 861-78-25

Województwo
Śląskie

Żywiec, 2025 r.

SPIS TREŚCI

1. Cel i podstawy prawne opracowania.
2. Podstawy prawne działalności Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego oraz Uwarunkowania udostępniania wód Parku dla turystyki i rekreacji.
3. Charakterystyka hydrologiczna obszaru.
4. Miejsca w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji.
5. Zagrożenia dla osób przebywających na obszarach wodnych Beskidu Śląskiego.
6. Siły i środki, które mogą być wykorzystywane dla ograniczania zagrożeń oraz akcji ratowniczych.
7. Kontakty alarmowe.

1 Cel i podstawy prawne opracowania.

Celem niniejszego opracowania jest analiza zagrożeń dla osób przebywających na obszarach wodnych Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego (PKBS) w tym identyfikacja miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpienia się, uprawiania sportu lub rekreacji. Niniejszą analizę oparto na danych pozyskanych z gmin leżących na terenie Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego oraz jego otuliny.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2023 poz. 714 z późn. zm.) zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych polega w szczególności na:

- 1) dokonaniu, we współpracy z policją i działającymi na danym terenie podmiotami, o których mowa w art. 12 ust. 1, analizy zagrożeń, w tym identyfikacji miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpienia się, uprawiania sportu lub rekreacji;
- 2) oznakowaniu i zabezpieczeniu terenów, obiektów i urządzeń przeznaczonych do pływania, kąpienia się, uprawiania sportu lub rekreacji na obszarach wodnych;
- 3) prowadzeniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa na obszarach wodnych, polegających w szczególności na:
 - a) oznakowaniu miejsc niebezpiecznych,
 - b) objęciu nadzorem, we współpracy z policją i podmiotami, o których mowa w art. 12 ust. 1, miejsc niebezpiecznych, w tym miejsc zwyczajowo wykorzystywanych do kąpieli,
 - c) uświadamianiu zagrożeń związanych z wykorzystywaniem obszarów wodnych, w szczególności prowadzeniu akcji edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży szkolnej;
- 4) informowaniu i ostrzeganiu o warunkach pogodowych oraz innych czynnikach mogących powodować utrudnienia lub zagrożenia dla zdrowia lub życia osób;
- 5) zapewnieniu warunków do organizowania pomocy oraz ratowania osób, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia.

Za zapewnienie bezpieczeństwa, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ww. ustawy, odpowiada (art. 4 ust. 2):

- 1) **na terenie parku narodowego lub krajobrazowego - dyrektor parku;**
- 2) na terenie, na którym prowadzona jest działalność w zakresie sportu lub rekreacji - osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która prowadzi działalność w tym zakresie;
- 3) na pozostałym obszarze - właściwy miejscowo wójt (burmistrz, prezydent miasta) - zwani dalej "zarządzającym obszarem wodnym".

Zadania, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy, wykonywane przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) na obszarze, o którym mowa w art. 4 ust. 2 pkt 3, należą do zadań własnych gminy.

2. Podstawy prawne działalności Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego oraz Uwarunkowania udostępniania wód Parku dla turystyki i rekreacji.

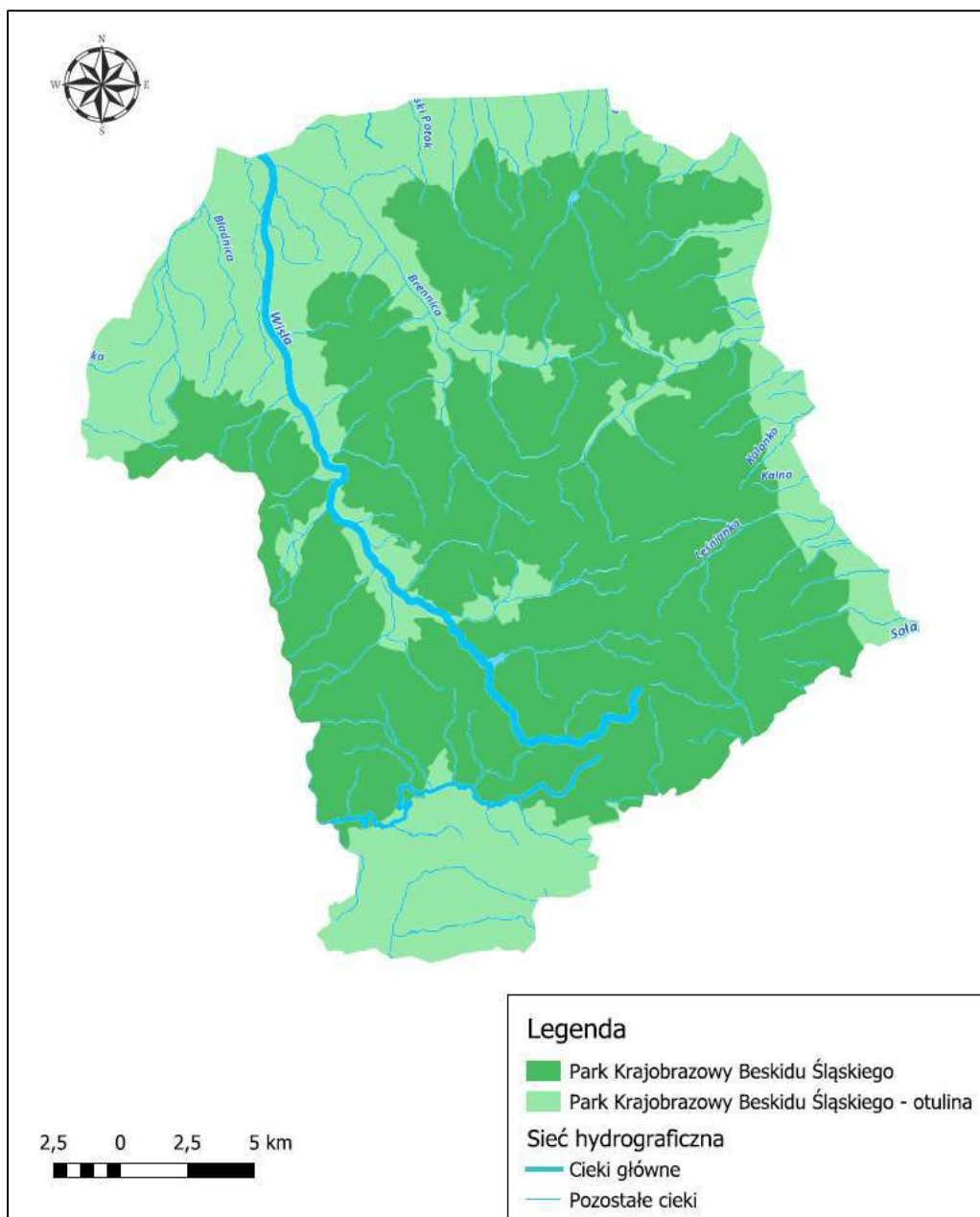
Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego został utworzony na mocy Rozporządzenia Wojewody Bielskiego Nr 10/98 z 16 czerwca 1998 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego (Dz. Urz. Woj. Bielskiego Nr 9, poz. 111), w myśl którego PKBŚ jest obszarem chronionym ze względu na szczególne wartości przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe, a celem jego utworzenia jest zachowanie, popularyzacja, upowszechnianie tych wartości w warunkach racjonalnego gospodarowania, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Obejmuje on obszar 38 620 ha, natomiast wokół Parku, otulina zajmuje powierzchnię 22 285 ha.

Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego jest w południowej części województwa śląskiego i jest najbardziej na zachód wysuniętą częścią Beskidów Zachodnich. Wyodrębniono w nim dwa południkowe pasma górskie: Czantorii (995 m n.p.m.), stanowiące zachodnie, mniejsze ramię Beskidu Śląskiego oraz wyższe i bardziej rozczłonkowane pasmo Baraniej Góry (1220 m n.p.m.), z dominującym nad Kotliną Żywiecką i najwyższym Skrzycznem (1257 m n.p.m.).

3. Charakterystyka hydrologiczna obszaru.

Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego wyróżnia się wyjątkowo rozwiniętą i zróżnicowaną siecią hydrologiczną, która w znacznej mierze kształtuje jego charakter przyrodniczy i krajobrazowy. Obszar ten jest jednym z najważniejszych węzłów hydrologicznych w południowej Polsce. Na terenie PKBŚ swój początek biorą rzeki o znaczeniu ponadregionalnym, w tym główna rzeka Wisła oraz Olza, reprezentująca system rzeczny Odry. Źródła Wisły zlokalizowane są na północnych stokach Baraniej Góry i mają postać dwóch potoków źródłowych – Białej Wisłki i czarnej Wisłki, które łączą się w dolinie w rejonie Wisły Czarnej. Źródła Olzy znajdują się w rejonie Istebnej, w pobliżu masywu Gańczorki. Oba obszary odznaczają się wysokim stopniem naturalności, czystości wód i obecnością siedlisk przyrodniczych. Z kolei wysokogórskie położenie, duże nachylenie stoków oraz obfite opady powodują, że cieki wodne w graniach Parku mają większości charakter typowo górski: są wąskie, wartkie o wyraźnym spadku podłużnym z licznymi kaskadami i progami skalnymi i wodospadowymi. Poniżej wodospadów, progów wodospadowych oraz na odcinkach kaskadowych potoków występują kotły eworsyjne do głębokości kilku metrów. Wody w obrębie kotłów mogą tworzyć zawirowania oraz silne

prądy wodne niebezpieczne dla życia i zdrowia ludzkiego. W granicach Parku występuje wiele innych istotnych potoków górskich, takich jak Brennica, Leśnica, Żylica, Malinka, Kameszniczanka, Krężelka, Wapienica, Białka.

Rys.1 Cieki wodne i zbiorniki wodne na obszarze PKBS i jego otuliny, *źródło: Opracowanie własne ZPKWŚ na podstawie Mapy Podziału Hydrograficznej Polski – Wody Polskie, Centralny rejestr form ochrony przyrody – GDOŚ.*

Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego, oprócz rozbudowanej sieci cieków wodnych obejmuje także szereg zbiorników wodnych, które pełnią zarówno funkcję przyrodnicze, krajobrazowe, jak i gospodarcze. Największym i najbardziej rozpoznawalnym na terenie Parku jest zbiornik Wisła-Czarne (Jezioro Czernańskie) w Wiśle, powstały poprzez spiętrzenia wód Białej i Czarnej Wisłki. Jest on kluczowym rezerwuarem wody pitnej, a jego obecność znacząco wpływa na regulację przepływów w dolnym biegu rzeki Wisły. Drugim pod

względem wielkości akwenem jest Zbiornik Wapienicki usytuowany w Dolinie Wapienicy, która została objęta formą ochrony przyrody jako Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy o wyjątkowych walorach estetycznych i przyrodniczych. Na terenie Parku zlokalizowane są również mniejsze zbiorniki wodne, stawy, oczka wodne i torfowiska, tworzące hydrosferę niezwykle zróżnicowaną. Sieć hydrologiczna Parku nie tylko kształtują krajobraz ale również wspierają bioróżnorodność i stabilizują warunki przyrodnicze dla całego regionu.

4. Miejsca, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji.

Na obszarze Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego oraz w jego otulinie nie znajdują się strzeżone kąpieliska publiczne z wyznaczonymi strefami kąpielowymi. Brak wyznaczonych kąpielisk strzeżonych może stwarzać potencjalne ryzyko dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji w miejscach do tego nieprzeznaczonych.

- I. **Kąpieliska:** nie zostały wyznaczone;
- II. **Miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli:** nie zostały wyznaczone;
- III. **Miejsce, w którym występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania:**
 1. **GMINA SKOCZÓW** (dane zawarte w „Analiza zagrożeń w tym identyfikacja miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na terenie Gminy Skoczów” z 2023 roku):
 - rzeka Wisła – wały – na całym odcinku,
 - rzeka Wisła – jaz zastawkowy, w którym bierze początek Bajerka,
 - Bajerka – na całym odcinku,
 - Bładnica – na całym odcinku.
 2. **GMINA SZCZYRK** (dane zawarte w „Analiza zagrożeń w tym identyfikacja miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na terenie Miasta Szczyrk” z 2025 roku):
 - okolice Potoku Wilcze – zejście do potoku przy obiekcie zewnętrznej siłowni,
 - okolice Potoku Wilcze – obok Beskid Sport Arena.
 - rzeka Żylica – na całym odcinku.
 3. **GMINA GOLESZÓW** (dane zawarte w „Analiza zagrożeń w tym identyfikacja miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na terenie Gminy Goleiszów” z 2023 roku):
 - zbiornik wodny TON,

- trzy stawy hodowlane w Godziszowie,
- obszar potoków z dopływami (Potok Bładnica, Potok Radoń, Potok Cisówka, Potok Biały)

4. GMINA BRENNA

- rzeka Brennica, rzeka Wisła – na całym odcinku,
- potok Hołcyna, potok Leśnica – na całym odcinku.

5. GMINA BIELSKO-BIAŁA:

- rejon ul. Wapienickiej – potok Wapieniczanka;

6. GMINA USTRÓŃ

- rzeka Wisła – na całym odcinku,

7. GMINA WISŁA:

- rzeka Wisła – na całym odcinku.

8. GMINA BUCZKOWICE:

- rejon ul. Lipowskiej - rzeka Żylica
- rzeka Biała.

5. Zagrożenia dla osób przebywających na obszarach wodnych Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego.

Czynnikami wpływającymi na ilość osób korzystających z walorów rekreacyjnych i turystycznych wód ŻPK są m.in. pora roku, sprzyjające warunki atmosferyczne, sezonowe wysokie natężenie ruchu turystycznego. Brak oficjalnie wyznaczonych publicznych kąpielisk strzeżonych może stwarzać potencjalne ryzyko dla osób podejmujących spontaniczne kąpiele w miejscach do tego nieprzeznaczonych.

Szczególnie groźne sytuacje to na obszarach wodnych:

- niedostateczne umiejętności pływania,
- pływanie pod wpływem alkoholu,
- wstrząs termiczny,
- nadmierne oziębienie organizmu,
- wchodzenie do wody przy schorzeniach,
- skurcze,
- wiry,
- brodzenie w rzece,
- skakanie do nieznannej wody,
- przecenianie swoich sił i umiejętności,
- nieodpowiednia zabawa,
- miejsca zarośnięte przez roślinność wodną,
- zimne prądy,
- nagła zmiana warunków na wodzie,
- kąpiel w miejscach niewyznaczonych.

Zagrożenia dla osób kąpiących się wynikają z:

- braku lub słabej umiejętności pływania, niewłaściwej oceny tych umiejętności bądź złego stanu zdrowia,
- korzystania z miejsc nieprzystosowanych do kąpiel
- wpływania w strefy porośnięte roślinnością wodną lub w miejsca bagniste,
- wykonywania skoków do wody bez znajomości głębokości i występowania obiektów zanurzonych,
- odbywania kąpiel w stanie pod wpływem alkoholu lub środków odurzających,
- odbywania kąpiel przy niesprzyjających warunkach pogodowych,
- możliwość kolizji z jednostkami pływającymi.

Zagrożenia dla osób przebywających na lodzie:

- brak wiedzy na temat aktualnej grubości lodu umożliwiającego bezpieczne uprawianie wędkarstwa i sportów zimowych;
- załamanie się pokrywy lodowej pod ciężarem osoby wchodzącej na zbyt cienki lód, w szczególności w rejonach dopływu i odpływu wód powierzchniowych oraz obszarów źródliskowych;
- załamanie się pokrywy lodowej po wejściu na lód, wbrew obowiązującym zakazom, samochodem, ciągnikiem lub quadem;
- w przypadku wypadnięcia do wody;
- brak lub słaba umiejętność pływania, szok termiczny, szybkie wychłodzenie organizmu, brak sprzętu asekuracyjnego umożliwiającego wyjście na lód;
- niewłaściwe dla warunków pogodowych ubranie, skutkujące wyziębieniem organizmu, możliwością powstawania odmrożeń lub zamarznięcia, zwłaszcza w sytuacji pozostawania pod wpływem alkoholu lub środków odurzających.

Zagrożenia dla osób poruszających się jednostkami pływającymi wynikają z:

- niedostatecznych umiejętności sterowania jednostką, wykonywania ryzykownych manewrów, niedostosowania takielunku statków żaglowych do aktualnych warunków pogodowych,
- słabej wiedzy na temat batymetrii akwenu,
- występowania nieoznaczonych miejsc niebezpiecznych dla kajakarzy – przedmiotów zanurzonych, w tym rumoszu drzewnego wymagającego przeniesienia kajaka lub wyjścia z niego w celu pokonania przeszkody,
- złego stanu zdrowia osoby sterującej jednostką bądź pozostawania tej osoby pod wpływem alkoholu lub środków odurzających,
- niekorzystnych warunków pogodowych (szkwałów, silnego falowania, wyładowań atmosferycznych),

- braku odpowiednich środków bezpieczeństwa, w szczególności indywidualnych środków wypornościowych: kamizelek ratunkowych lub asekuracyjnych, a w przypadku większych jednostek – także kół ratunkowych i gaśnic.

Zagrożenia dla osób nurkujących z użyciem aparatów tlenowych wynikają z:

- niedostatecznych kwalifikacji i praktyki nurkowej,
- nieprawidłowej oceny warunków wpływających na bezpieczeństwo nurkowania, w tym widoczności pod wodą,
- przekraczania maksymalnej głębokości nurkowania wynikającej z posiadanych kwalifikacji,
- występowania w wodzie obiektów zagrażających unieruchomieniu płetwonurka pod wodą, w szczególności zatopionych sieci rybackich.

Podmiot uprawniony do wykonywania ratownictwa wodnego ma obowiązek do ujawniania zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych i przekazywania informacji o ujawnionych zagrożeniach właściwej radzie gminy, wynikający z art. 14 ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych. Ustawodawca nie przewidział żadnych uprawnień kontrolnych dla podmiotów uprawnionych do wykonywania ratownictwa wodnego, stąd za niemające podstaw prawnych należy uznać działania tych podmiotów, polegające na dokonywaniu „kontroli”, „audytów”, „przeglądów” pod względem zapewnienia warunków bezpieczeństwa przez zarządzających wyznaczonymi obszarami wodnymi i sposobu realizacji przez zarządzających wyznaczonymi obszarami wodnymi obowiązków określonych ustawą. Dopuszczalne jest natomiast wydawanie – na zlecenie zarządzającego wyznaczonym obszarem wodnym – opinii w kwestii warunków bezpieczeństwa na danym wyznaczonym obszarze wodnym.

6. Siły i środki, które mogą być wykorzystywane dla ograniczania zagrożeń oraz akcji ratowniczych.

1. Komenda Miejska Policji w Bielsku-Białej
ul. Wapienna 45, 43-300 Bielsko-Biała;
2. Komenda Powiatowa Policji w Żywcu,
Al. Marszałka Józefa Piłsudskiego 52, 34-300 Żywiec;
3. Komenda Powiatowa Policji w Cieszynie
ul. Wojska Polskiego 2, 43-400 Cieszyn;
4. Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Żywcu,
ul. Objazdowa 2, 34-300 Żywiec;
5. Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej
ul. Leszczyńska 43, 43-300 Bielsko-Biała;

6. Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Cieszynie
ul. Motokrosowa 21, 43-400 Cieszyn;
7. Ratownictwo Medyczne w Żywcu Sp. z o.o.,
ul. Żeromskiego 7, 34-300 Żywiec;
8. Bielskie Pogotowie Ratunkowe
ul. E. Plater 14, 43-300 Bielsko Biała;
9. Cieszyńskie Pogotowie Ratunkowe
ul. Bielska 22, 43-400 Cieszyn;
10. Beskidzkie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe
ul. 1 Maja 47, 43-300 Bielsko-Biała;

7. Kontakty alarmowe.

Zintegrowany System Ratownictwa WOPR - numer alarmowy nad wodą

601 100 100

RCB | Rządowe Centrum Bezpieczeństwa

Bądź bezpieczny nad wodą

	Nigdy nie wchodź do wody po alkoholu i środkach odurzających		Nie wbiegaj do wody rozgrzanym
	Nie skacz do wody w nieznanym miejscu		Nie wypływaj na materacu daleko od brzegu
	Pływaj tylko w miejscach do tego wyznaczonych		Nie pływaj bezpośrednio po posiłku
	Stosuj się do poleceń ratownika		Założ kapok na łódce, kajaku i rowerze wodnym

Telefon alarmowy **112** rcb.gov.pl